

Kjak

Hanus Samró
Á ST aðalfundi í New York

Munur á borðum!

Í síðstu viku savnaðist samgongan rundan um borðið í Tinganesi, har figgj-arlógin fyri 2013 var til umrøðu. Samstundis samgongufelagararnir viðgjørdu figgjarlógina, sat undirritaði rundan um borðið hjá donsku sendistovuni í Washington. Búskaparfrøðingur greiddi frá búskaparstøðuni í Amerika, eins og samanberingar vórðu gjørdar millum danska og amerikanska búskapin.

Amerika
Búskaparfrøðingurin hevði ikki nógv gott at siga um Amerika. Arbeidsloysið var 8.1 prosent, undirskotið á figgjarlógini 7.3 prosent av bruttotjóðarúrtøkuni, meðan samlaða skuldin var 73 prosent av bruttotjóðarúrtøkuni. Av samlaðu arbeidsfjöldini vóru 64 prosent tøk á arbeidsmarknaðinum, og tað var tað lægsta síðani 1979, tá arbeidsloysið

millum ung var 25 prosent.

Hvussu koma amerikanarar burtur úr kreppuni?

Støðan er so mikið álvarsom, at sama hvør av Obama ella Romney vinnur, verður komandi forsetin noyddur at fremja neyðugar sparingar. Búskaparfrøðingurin metti, at 1000 milliardir dollarar skulu sparast komandi figgjarár.

Millum annað verður herurin álagdur at spara 9 prosent, men hetta er ikki endaligt, tí teir hava sterkar kreftir í kongressini. Um neyðugar broytingar ikki verða framdar eru útlit fyri negativum búskaparvøksturi!

Harafturat væntaði búskaparfrøðingurin, at amerikanarar verða noyddir at hækka skuldarloftið komandi ár, tí um teir ikki gera tað, endar almenna Amerika í gjaldsteðgi. Harumfram

megna teir ikki at halda sínar figgjarligu skyldir yvirfyri kreditorunum.

Framtíðin í Amerika

Tað er heldur eingin loyna, at høvuðsboðskapurin í valstriðnum millum Obama og Romney er amerikanski búskapurin. Báðir ynskja at “kickstarta” búskapin við skattalættum, men teir hava tó hvør sína fatan av, hvussu skattalættin skal siggja út.

Obama ynskir at figgja sín skattalætta við at áleggja milliðningum skattahækking, so lægri og miðalstóru inntøkurnar fáa ágóðan av skattabroytingini, meðan Romney roynir at geva bæði miðal- og milliðningum skattalætta. Eitt annað, ið fyllir nógv í valstriðnum, er arbeidsplass. Hvussu fáa amerikanara arbeidsplassini aftur?

Kampanjan hjá Romney leggur dent á, at sje y ferðir hevur Obama havt móguleikan at lóggivið fyri, at arbeidsplass ikki enda í Kina, men hann hevur ongantið gjørt nakað við tað. Kampanjan hjá Obama vísir hinvegin á, at feløgini hjá Romney hava flutt fleiri túsund arbeidsplass úr Amerika til Kina, tí arbeidskraftin er biligari, so hann er ímyndin av trupulleikanum.

Eitt annað, sum tó ikki fyllir so nógv í valstriðnum, men sum hevur stóra ávirkan á arbeidsmarknaðin, er immigratióin. Amerikanskir búskaparfrøðingar vilja vera við, at um Amerika skal koma burtur úr búskaparkreppuni, skulu amerikanarar skapa millum 75.000 og 125.000 nýggj arbeidsplass um mánaðin – bara fyri at nøkta eftirspurningin hjá innflytarum!

Í hesum sambandi kann nevast, at 100.000 arbeidsplass vórðu skapt í august 2012, meðan 400.000 fóru av arbeidsmarknaðinum. So statt gjørdust 300.000 fleiri “arbeidsleys”!

Borðið í Tinganesið
Skal ikki gera nógv burtur

úr danska búskapinum, men tað var lítið hugaligt at sita rundan um borðið í Washington, tá ið búskaparfrøðingurin greiddi frá búskaparstøðuni í Danmark.

Hallið á figgjarlógini tættar ímóti 100 milliardum krónum, arbeidsloysið liggur um 8 prosent, meðan danska brúkaralítið var 0.0 prosent í 2012. Harafturat eru útlitini fyri búskaparvøksturi komandi ár minkandi.

Tølini omanfyri eru tikin frá landsbankanum.

Hyggja vit eftir búskapartølunum, sum samgongufelagararnir hava rundan um borðið úi í Tinganesið, eru vit nógv betri fyri enn bæði Amerika og Danmark. Arbeidsloysið hjá okkum er lækkað úr 6.3 prosentum niður í 5.3 prosent, eins og tøk inn-tøkan hjá húsarhaldunum er økt seinasta hálva árið, orsakað av flatskattinum. Nýtsluhugurin hevur tó ikki fylgt jalgigongdini, men tó metir landsbankin, at útlit eru fyri, at nýtsluhugurin veksur í 2013. Vit hava harafturat fingið hallið á figgjarlógini til 365 milliðnir krónur, men tá eru inntøkurnar frá makrelfiskiskapinum ikki tiknar við.

Hóast jalgigongdina, verður samgongan noydd at fremja nakrar sparingar, tí vit hava framvegis hall á figgjarlógini. Um vit ikki gera tað, enda vit í somu búskaparstøðu sum Danmark og Amerika, og tá verður tað ikki stuttligt at sita rundan um borðið í Tinganesið, tí tá verða sparingarnar uppaftur størri!

»Gamlir« ung-sosialistar hittast

SU´ararar skipa fyri kjakfundi og veitslu 3. november

Í ár vóru 35 ár síðani, at SU – Sosialistiskt Ungmannafelag – varð endurstovnað á triða sinni og dagurin verður hildin við fundi um dagin og veitslu um kvøldið tann 3. november.

“Vit vilja fegin kjakast um, um tað er neyðugt við einum ungdomsfelagsskapi sum SU, um søguliga perspektivið og nútíðina”, sigur Eyðólv Dimon, sum er ein av fyrireikarunum.

Fundurin fer eisini at umrøða spurningin, um “frælsið hevur ment seg og um Javnaðarflokkurin er ein toppstýrdur flokkur ella ein fólkslig rørsla”. Harumframt verður tjak um, hvør orðar politikkin.

Gomlu SU´ararnir hittast klokkan trý í Sjótleikarhúsinum, har Jóannes Dalsgaard, har Jóannes Dalsgaard, fyrrverandi løgtingslimur, fer at leggja upp til orðaskifti. Eitt pallborð við fyrrverandi SU´arum fer at skifta orð um javnaðarhugsjónina og hvørja ávirkan hon hevur á dagsins politikk hjá flokkinum.

Gomlu ungsosialistarnir vóna, at limir í SU, politikkarar og álitisfólk floksins, valevni og limir møta upp og fáa íblástur, nú borgarliga rákið rekur á kíkin.

“Vit, ið vóru virknir SU'arar í sje yti- og áttati-árunum hava ofta tosað um at hittast og fáa eitt kjak um javnaðarhugsjónina við atliti at

floksins politikki. Higar-til hevur tað verið tos, men nú verður tað so”, sigur Kathrina Lindenskov Holm. Hon er í fyrireikingarbólkinum saman við Eyðólvi Dimon, Tonnie Strøm, Elini Lindenskov og Hallsteini Sigursson.

Tey vóru øll virkin síðst í 70-árunum og í 80-árunum. SU var rættliga virkið hesi árin og t.d. vóru eini 30 SU´arar á politiskarilegu í Svøríki í 1979. Felagið skipaði fyri nógvum fundum, skeiðum og seminarum. Eisini hevði valevni á listum til løgtings- og býráðsval.

Upprunaliga var SU stovnað í 1965 og felagið setti stundum dagsskránna í ungdomspolitikki og landspolitikki tey fyrstu árin. Fyrst í 70-árunum sovnaði virkisemið, men í 1974 royndu nøkur ung javnaðarfólk at birta lív í aftur felagið, men tað ændi bara eitt stutt skifti. Síðani á vári í 1978 hevur felagið tó verið meira og minni virkið. Hesi seinastu árin hevur felagið aftur fingið góðan byr.

Fyreikararnir vóna, at fólk, sum hava verið uppi í arbeidnum í SU, kunnu taka myndir og annað tilfar úr goymslunum og hava tað við ella senda tey til Hallstein@posta.fo

Kostnaðurin fyri tiltakið tann 3. november og veitsluna um kvøldið er 600 kr.

Fólk verða biðin at melda seg til fyri 15.okt. Tilmeldingin er við at flyta peningin á kontonr 9181 1362781 í Eik.